

USTAWA
z dnia 24 sierpnia 2001 r.

Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia

Opracowano na podstawie: Dz.U. z 2001 r. Nr 106, poz. 1149, z 2003 r. Nr 222, poz. 2200, z 2004 r. Nr 148, poz. 1550.

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1.

Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia wchodzi w życie z dniem 17 października 2001 roku.

Art. 2.

§1. Z dniem wejścia w życie Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia tracą moc dotychczasowe przepisy w kwestiach unormowanych w tym kodeksie, chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

§2. W szczególności tracą moc:

- 1) ustawa z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. Nr 12, poz. 116, z 1972 r. Nr 49, poz. 312, z 1975 r. Nr 16, poz. 91 i Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 16, poz. 125 i Nr 45, poz. 291, z 1983 r. Nr 6, poz. 35 i Nr 44, poz. 203, z 1985 r. Nr 23, poz. 100, z 1986 r. Nr 39, poz. 193, z 1988 r. Nr 20, poz. 135, z 1989 r. Nr 34, poz. 180, z 1990 r. Nr 20, poz. 121, Nr 43, poz. 251 i Nr 72, poz. 422, z 1991 r. Nr 32, poz. 131 i Nr 94, poz. 419, z 1992 r. Nr 24, poz. 101, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, z 1995 r. Nr 95, poz. 475, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 102, poz. 643 i Nr 123, poz. 779 oraz z 1998 r. Nr 113, poz. 717);
- 2) ustawa z dnia 20 maja 1971 r. - Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. Nr 12, poz. 117, z 1985 r. Nr 23, poz. 100, z 1991 r. Nr 73, poz. 321 i z 1997 r. Nr 98, poz. 602);
- 3) ustawa z dnia 20 maja 1971 r. o ustroju kolegiów do spraw wykroczeń (Dz.U. Nr 12, poz. 118, z 1972 r. Nr 49, poz. 312, z 1974 r. Nr 24, poz. 142, z 1975 r. Nr 16, poz. 91, z 1982 r. Nr 45, poz. 291, z 1989 r. Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 43, poz. 251, z 1991 r. Nr 32, poz. 131, z 1994 r. Nr 27, poz. 96 i z 1998 r. Nr 113, poz. 717).

§3. Pozostają jednak w mocy przepisy ustaw w zakresie, w jakim uprawniają one określone organy do ścigania wykroczeń i występowania w tych sprawach w

charakterze oskarżyciela publicznego oraz nakładania grzywien w drodze mandatu karnego. Organy te uprawnione są także do prowadzenia czynności wyjaśniających, o których mowa w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia.

Art. 3.

- §1. Jeżeli obowiązujące przepisy powołują się na uchylone przepisy dotyczące przedmiotów unormowanych w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia albo odsyłają ogólnie do przepisów o postępowaniu w sprawach o wykroczenia, stosuje się w tym zakresie odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, z zastrzeżeniem § 2.
- §2. Przepisy ustawy, o której mowa w art. 2 § 2 pkt 1, wymienione w art. 170 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148, z późn. zm.¹⁾), stosuje się nadal w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych, nie dłużej jednak niż do dnia 30 czerwca 2005 r.

Art. 4.

- §1. Radcowie kolegiów do spraw wykroczeń przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia zachowują prawo do dotychczasowego wynagrodzenia.
- §2. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii kolegium właściwego sądu okręgowego, może mianować radcę kolegium do spraw wykroczeń, który ukończył aplikację sądową lub prokuratorską i zdał egzamin sędziowski lub prokuratorski, na jego wniosek, złożony w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, asesorem sądowym.
- §3. Stosunek pracy z radcą kolegium do spraw wykroczeń wygasa z upływem terminu wskazanego w § 1, chyba że przed upływem tego terminu zostanie on mianowany asesorem albo referendarzem sądowym bądź zatrudniony jako pracownik sądowy.

Rozdział 2

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 5.

- §1. W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń (Dz.U. z 1971 r. Nr 12, poz. 114, z 1981 r. Nr 24, poz. 124, z 1982 r. Nr 16, poz. 125, z 1983 r. Nr 6, poz. 35 i Nr 44, poz. 203, z 1984 r. Nr 54, poz. 275, z 1985 r. Nr 14, poz. 60, Nr 23, poz. 100, z 1986 r. Nr 39, poz. 193, z 1988 r. Nr 20, poz. 135 i Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 34, poz. 180, z 1990 r. Nr 51, poz. 297, Nr 72, poz. 422 i Nr 86, poz. 504, z 1991 r. Nr 75, poz. 332 i Nr 91, poz. 408, z 1992 r. Nr 24, poz. 101, z 1994 r. Nr 123, poz. 600, z 1995 r. Nr 6, poz. 29 i Nr 60, poz. 310, z 1997 r. Nr 54, poz. 349, Nr 60, poz. 369, Nr 85, poz. 539, Nr 98, poz. 602, Nr

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 45, poz. 391, Nr 65, poz. 594, Nr 96, poz. 874, Nr 166, poz. 1611 i Nr 189, poz. 1851 oraz z 2004 r. Nr 19, poz. 177, Nr 93, poz. 890, Nr 121, poz. 1264 i Nr 123, poz. 1291.

104, poz. 661, Nr 106, poz. 677, Nr 111, poz. 724, Nr 123, poz. 779, Nr 133, poz. 884 i Nr 141, poz. 942, z 1998 r. Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 83, poz. 931 i Nr 101, poz. 1178, z 2000 r. Nr 22, poz. 271, Nr 73, poz. 852, Nr 74, poz. 855 i Nr 117, poz. 1228 oraz z 2001 r. Nr 100, poz. 1081) art. 10 otrzymuje brzmienie:

„Art. 10. §1. Jeżeli czyn będący wykroczeniem wyczerpuje zarazem znamiona przestępstwa, orzeka się za przestępstwo i za wykroczenie, z tym że jeżeli orzeczono za przestępstwo i za wykroczenie karę lub środek karny tego samego rodzaju, wykonuje się surowszą karę lub środek karny. W razie uprzedniego wykonania łagodniejszej kary lub środka karnego zalicza się je na poczet surowszych.

§2. Przy zaliczaniu kar przyjmuje się jeden dzień aresztu za równoważny jednemu dniowi pozbawienia wolności, dwóm dniom ograniczenia wolności oraz grzywnie w kwocie od 20 do 150 złotych.

§3. Karę aresztu orzeczoną za wykroczenie uważa się za karę tego samego rodzaju co kara pozbawienia wolności orzeczona za przestępstwo.

§4. Zaliczeniu, o którym mowa w § 1, nie podlegają środki karne w postaci:

- 1) nawiązki, jeżeli za wykroczenie i za przestępstwo orzeczono je na rzecz różnych podmiotów,
- 2) obowiązku naprawienia szkody, jeżeli za wykroczenie i za przestępstwo orzeczono je w związku z różnym rodzajem szkód.”.

§2. W ustawie z dnia 20 czerwca 1985 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 1994 r. Nr 7, poz. 25, Nr 77, poz. 355, Nr 91, poz. 421 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 34, poz. 163 i Nr 81, poz. 406, z 1996 r. Nr 77, poz. 367, z 1997 r. Nr 75, poz. 471, Nr 98, poz. 604, Nr 106, poz. 679, Nr 117, poz. 751-753, Nr 121, poz. 769, Nr 124, poz. 782 i Nr 133, poz. 882, z 1998 r. Nr 98, poz. 607, Nr 160, poz. 1064 i Nr 162, poz. 1118 i 1125, z 1999 r. Nr 20, poz. 180, Nr 60, poz. 636, Nr 75, poz. 853, Nr 83, poz. 931 i Nr 110, poz. 1255 oraz z 2000 r. Nr 48, poz. 551, Nr 50, poz. 580, Nr 56, poz. 678, Nr 114, poz. 1193, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1314 i 1319) w art. 16¹ w § 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) o wykroczenia oraz wykroczenia skarbowe,”.

§3. W ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2000 r. Nr 101, poz. 1092 oraz z 2001 r. Nr 41, poz. 465, Nr 81, poz. 877 i Nr 100, poz. 1084) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 134:

a) skreśla się ust. 2,

b) w ust. 4 skreśla się wyrazy „ , a w sprawach o wykroczenia w ruchu drogowym - z zakazem prowadzenia pojazdów mechanicznych i innych pojazdów”;

2) skreśla się art. 136 i 137;

3) w art. 138 w ust. 3 skreśla się zdanie drugie;

4) w art. 138 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Wniosek, o którym mowa w ust. 3, dotyczący komendantów wojewódzkich Policji i ich zastępców lub policjantów pełniących służbę w Komendzie Głównej Policji kieruje się do Komendanta Głównego Policji.”.

§4. W ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Urzędzie Ochrony Państwa (Dz.U. z 1999 r. Nr 51, poz. 526, Nr 53, poz. 548 i Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 73, poz. 852 oraz z 2001 r. Nr 81, poz. 877) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 119:

a) skreśla się ust. 2,

b) w ust. 3 po wyrazach „obniżenia stopnia” skreśla się przecinek oraz wyrazy „a w sprawach o wykroczenia w ruchu drogowym - z zakazem prowadzenia pojazdów mechanicznych i innych pojazdów”;

2) skreśla się art. 121 i 122.

§5. W ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz.U. Nr 78, poz. 462, z 1991 r. Nr 94, poz. 422, z 1992 r. Nr 54, poz. 254, z 1993 r. Nr 12, poz. 52, z 1994 r. Nr 53, poz. 214, z 1995 r. Nr 4, poz. 17, Nr 34, poz. 163 i Nr 104, poz. 515, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 i Nr 124, poz. 583, z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 770, z 1999 r. Nr 110, poz. 1255 oraz z 2001 r. Nr 45, poz. 498) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 138 skreśla się ust. 1-5;

2) skreśla się art. 139;

3) w art. 140 w ust. 3 skreśla się zdanie drugie.

§6. W ustawie z dnia 26 kwietnia 1996 r. o Służbie Więziennej (Dz.U. Nr 61, poz. 283 i Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 88, poz. 554 i Nr 133, poz. 883, z 1999 r. Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 2, poz. 5 oraz z 2001 r. Nr 81, poz. 877) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 126 skreśla się ust. 2;

2) skreśla się art. 128;

3) w art. 131 skreśla się ust. 2.

§7. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 89, poz. 555, z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027 oraz z 2001 r. Nr 98, poz. 1071) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 18 w § 1 wyrazy „przez właściwy organ do spraw wykroczeń” zastępuje się wyrazami „do właściwego sądu”;

2) w art. 101 w § 2 wyraz „sądowym” zastępuje się wyrazem „karnym”;

3) art. 400 otrzymuje brzmienie:

„Art. 400. Jeżeli po rozpoczęciu przewodu sądowego ujawni się, że czyn oskarżonego stanowi wykroczenie, sąd, nie przekazując sprawy właściwemu sądowi, rozpoznaje ją w tym samym składzie, stosując w dalszym jej toku, przepisy Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.”;

4) skreśla się rozdział 54;

5) art. 646 otrzymuje brzmienie:

„Art. 646. W sprawach podlegających orzecznictwu sądów wojskowych nie stosuje się przepisów o postępowaniu uproszczonym, prywatnoskargowym i nakazowym. Poza tym stosuje się przepisy działów poprzednich, chyba że przepisy działu niniejszego stanowią inaczej.”;

6) skreśla się rozdział 75.

§8. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 89, poz. 556 i Nr 160, poz. 1083 oraz z 2000 r. Nr 62, poz. 717) skreśla się art. 13.

§9. W ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. Nr 98, poz. 602, Nr 123, poz. 779 i Nr 160, poz. 1086, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 133, poz. 872, z 1999 r. Nr 106, poz. 1216, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 43, poz. 483 i Nr 53, poz. 649 oraz z 2001 r. Nr 27, poz. 298) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 136 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zatrzymane prawo jazdy, z wyjątkiem przypadku określonego w art. 135 ust. 1 pkt 1 lit. c), Policja przekazuje niezwłocznie, nie później niż w ciągu 7 dni, według właściwości, sądowi uprawnionemu do rozpoznania sprawy o wykroczenie, prokuratorowi lub staroście.”;

2) w art. 137 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) w sprawie o wykroczenie - sąd właściwy do rozpoznania sprawy.”.

§10. W ustawie z dnia 22 sierpnia 1997 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz.U. Nr 106, poz. 680, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i z 2001 r. Nr 41, poz. 465) po art. 21 dodaje się art. 21a w brzmieniu:

„Art. 21a. Postępowanie w sprawach o wykroczenia określone w art. 21 ust. 2-4 prowadzi się na podstawie przepisów o postępowaniu przyspieszonym.”.

§11. W ustawie z dnia 10 września 1999 r. - Kodeks karny skarbowy (Dz.U. Nr 83, poz. 930, z 2000 r. Nr 60, poz. 703 i Nr 62, poz. 717 oraz z 2001 r. Nr 11, poz. 82) po art. 167 dodaje się art. 167a w brzmieniu:

„Art. 167a. Kasację w sprawie o wykroczenie skarbowe może wnieść wyłącznie Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny i Rzecznik Praw Obywatelskich, a w sprawach podlegających orzecznictwu sądów wojskowych - także Naczelny Prokurator Wojskowy. Kasację taką wnieść można od każdego prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie sądowe.”.

§12. W ustawie z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu (Dz.U. Nr 27, poz. 298) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 116 po wyrazie „przestępstwa” dodaje się wyrazy „i wykroczenia”;

2) w art. 118:

a) skreśla się ust. 2,

b) w ust. 4 skreśla się wyrazy „, a w sprawach o wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji - z zakazem prowadzenia pojazdów”;

- 3) skreśla się art. 120 i 121;
- 4) w art. 122 w ust. 3 skreśla się zdanie drugie.

Rozdział 3

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 6.

- §1. W sprawach, w których w kolegium do spraw wykroczeń nie wydano rozstrzygnięcia w pierwszej instancji przed wejściem w życie Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, stosuje się przepisy tego kodeksu.
- §2. Przepisy Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia stosuje się także w sprawach, w których wniesiono sprzeciw od nakazu karnego wydanego przed wejściem w życie tego kodeksu.
- §3. W sprawach, w których wniesiono odwołanie od orzeczenia kolegium do spraw wykroczeń, sąd rozpoznaje odwołanie, stosując przepisy dotychczasowe, nie może jednak uchylić orzeczenia kolegium i przekazać sprawy do ponownego rozpoznania, chyba że z powodu stwierdzenia okoliczności, o których mowa w art. 18c § 1 pkt 1-8 ustawy, o której mowa w art. 2 § 2 pkt 1, zachodzi potrzeba przekazania sprawy do rozpoznania od nowa przez sąd pierwszej instancji. W razie wniesienia odwołania na niekorzyść obwinionego, sąd może skazać obwinionego, którego kolegium do spraw wykroczeń uniewinniło lub co do którego umorzono postępowanie; od takiego orzeczenia obwinionemu służy apelacja.
- §4. Rozpoznając zażalenie na postanowienie kolegium do spraw wykroczeń lub jego przewodniczącego, sąd stosuje przepisy dotychczasowe. W razie uwzględnienia zażalenia na postanowienie kolegium do spraw wykroczeń o umorzeniu postępowania lub postanowienie jego przewodniczącego o odmowie wszczęcia postępowania, sąd rozpoznaje sprawę w pierwszej instancji.
- §5. Środek odwoławczy, wnoszony z zachowaniem dotychczasowych przepisów po wejściu w życie Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia od orzeczenia wydanego przed jego wejściem w życie, składa się w sądzie, przy którym działało kolegium do spraw wykroczeń, które wydało zaskarżone rozstrzygnięcie.
- §6. Wniosek o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia w sprawie, w której z uwagi na zniesienie kolegium do spraw wykroczeń nie sporządzono uzasadnienia, traktuje się jako środek odwoławczy, jeżeli w terminie zawitym 7 dni od doręczenia wezwania prezesa sądu osoba uprawniona uzupełni taki wniosek w sposób spełniający wymogi przewidziane dla środka odwoławczego w art. 427 § 1 i 2 Kodeksu postępowania karnego.
- §7. Czynności przewidziane w ustawie, o której mowa w art. 2 § 2 pkt 1, dla kolegium do spraw wykroczeń i jego przewodniczącego w sprawach niezakończonych do dnia wejścia w życie Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, wykonują odpowiednio sąd właściwy do rozpoznania sprawy i jego prezes, stosując przepisy tego kodeksu.

Art. 7.

W sprawach o wykroczenia przekazanych do sądu w trybie dotychczasowych przepisów, w których do dnia wejścia w życie Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia nie wydano orzeczenia w pierwszej instancji, stosuje się przepisy tego kodeksu.

Art. 8.

- §1. Nierozpoznane wnioski o uchylenie prawomocnego rozstrzygnięcia lub o stwierdzenie nieważności rozstrzygnięcia rozpoznaje się, stosując dotychczasowe przepisy.
- §2. Przepis § 1 stosuje się także do wskazanych tam wniosków, złożonych po wejściu w życie Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, gdy odnoszą się one do rozstrzygnięć wydanych przed wejściem w życie tego kodeksu.

Art. 9.

W sprawach podlegających dotychczas orzecznictwu sądów wojskowych, jeżeli wniosek o ukaranie złożono przed dniem wejścia w życie Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, orzeka nadal sąd wojskowy, chociażby przestał być właściwy.

Art. 10.

Czynności procesowe dokonane przed wejściem w życie Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia są skuteczne, jeżeli dokonano ich z zachowaniem przepisów dotychczasowych.

Art. 11.

Po wejściu w życie Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia przepisy, o których mowa w art. 5 § 3-6 i 12, stosuje się jednak do wykroczeń popełnionych odpowiednio przez funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu i Służby Więziennej przed dniem wejścia w życie tego kodeksu.

Art. 12.

Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia pozostają w mocy odpowiednie przepisy dotychczasowe, w zakresie, w jakim nie są one sprzeczne z przepisami tego kodeksu, jednak nie dłużej niż przez jeden rok.

Art. 13.

W razie wątpliwości, czy stosować prawo dotychczasowe czy Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, stosuje się przepisy kodeksu.

Art. 14.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 17 października 2001 r.